

»Roman prepun intriga, mračne i intenzivne atmosfere, u kojemu ništa nije kao što se čini.« *Sunday Express*

»Glavna junakinja Freida Klein snažna je i karizmatična osobnost... njezina magnetična privlačnost u kombinaciji s napetom pričom uvlače čitatelje u labirint zločina.« *Daily Express*

»Briljantno oblikovana radnja i kontrolirana napetost garantira neizvjesnost do posljednje stranice.« *Daily Mirror*

»Romani Nicci French pravi su izbor za sve ljubitelje klasičnog psihološkog trilera.« *Sophie Hannah*

NICCI FRENCH

SJEĆANJE NA PETAK

Prevela s engleskoga
Ivana Flanak

Naslov izvornika

Nicci French

Friday on My Mind

Copyright © Joined-Up Writing, 2015

Copyright © za hrvatsko izdanje Ivana Flanak i Znanje d.o.o. 2017.

Sva prava pridržana. Ni jedan dio ove knjige ne smije se reproducirati u bilo kojem obliku bez prethodnog dopuštenja nakladnika.

Kersti i Philipu

1.

Maloj Kitty bilo je samo pet godina, ali bila je jako ljutita. Red za izložbu kraljevskih dragulja bio je dugačak, a uopće nisu bili ništa posebno. Red za Madame Tussauds bio je još duži, a većinu voštanih figura nije prepoznala niti ih je mogla dobro vidjeti od mnoštva naguranih ljudi. Padala je sitna kiša i mrzila je podzemnu željeznicu. Dok je stajala na peronu i slušala tutnjavu nadolazećeg vlaka, učinilo joj se kao da se iz mraka primiče nešto užasno.

Ali nakon ukrcaja na brod, malo se razvedrila. Rijeka je bila toliko široka, doimala se poput oceana koji se uzdiže i spušta, nošena strujama i plimom. Uz brod je plutala plastična boca.

»Kamo ona ide?« upitala je Kitty.

»Do mora«, rekla je mama. »Do velikog mora.«

»Brana na Temzi će je zaustaviti«, rekao je tata.

»Neće«, uzvratila je mama. »To nije prava brana.«

Kako se brod odmicao od nasipa, Kitty je trčala čas na jednu, čas na drugu stranu. Ako bi zamijetila nešto zanimljivo na jednoj obali rijeke, zasigurno bi propuštala nešto na drugoj, ili pak sprijeda.

»Lakše malo, Kitty«, rekla je mama. »Možeš u bilježnicu zapisivati sve što vidiš.«

Kitty je izvukla svoju novu bilježnicu sa slonićem na korica-
ma i svoju novu kemijsku olovku. Bilježnicu je otvorila na praznoj
stranici, upisala broj jedan i uokvirila ga srcem. Osvrnula se oko
sebe. »Što je ono veliko?«

»Koje veliko?«

»Ono tamo.«

»Londonsko oko.«

Londonsko oko zauzelo je mjesto broj jedan.

Brod je bio gotovo prazan. Bio je petak i tek je prestalo kišiti.
Kitty danas nije imala nastavu i tjednima se radovala ovom izletu.
Njezini roditelji pijuckali su kavu, a ona se usredotočeno mrštila
nad bilježnicom. Glas preko razglasa govorio je o rijeci Temzi kao
o kolijevci engleske povijesti; kako se upravo odavde Francis Drake
otisnuo u namjeri da oplovi svijet i kako se baš tu i vratio na brodu
punom blaga i bio imenovan vitezom.

Kitty je bila toliko zaokupljena pisanjem da ju je gotovo
zasmetalo kad je tata sjeo pokraj nje.

»Stali smo da malo pogledamo Temzu i London Bridge«,
rekao je.

»Znam«, odvrtila je Kitty.

»A znaš li ti onu pjesmicu *London Bridge is falling down?*«

»Učili smo je u školi.«

»Učili smo *ju*.«

Kitty ga je ignorirala i nastavila pisati.

»Onda, što si sve vidjela?«

Kitty je upravo dovršavala riječ, jezika isturenog u kutu usni-
ca. Zatim je podignula bilježnicu. »Pet stvari«, rekla je.

»Kojih pet stvari?«

»Pticu.«

Tata se nasmijao. »Što?« Namršteno ga je pogledala.

»Ma to je super. Pticu. Što još?«

»Brod.«

»Zar ovaj brod?«

»Ne.« Zakolutila je očima. »Jedan drugi brod.«

»Dobro.«

»Drvo.«

»Gdje?«

»Prošli smo ga.« Pogled je vratila na bilježnicu. »Auto.«

»Tako je, mnogi automobili prolaze pokraj rijeke. Bravo, Kitty. To je sve?«

»I jednog kita.«

Tata je zavirio u bilježnicu. »*Kit* se piše sa *k*. K-I-T. Ali ovo je rijeka. Tu nema kitova.«

»Ja sam ga vidjela.«

»Kada?«

»Sada.«

»Gdje?«

Kitty je uprla prstom, a njezin se otac uspravio i prišao rubu broda. I tada je dan, koji je već bio uzbudljiv, postao nevjerovatan. Otac je nešto povikao, a onda se okrenuo prema Kitty i viknuo još glasnije. Rekao joj je da ostane na mjestu, da se ne pomakne ni koraka. Potrčao je niz palubu pa niza stube. Čovjek koji je govorio preko razglasa je zastao, a zatim čudnim tonom izviknuo nešto što je zvučalo potpuno nepoznato. Ljudi su se razbježali po palubi, stali se naginjati preko ograde i vikati, a jedna debela gospođa briznula je u plač.

Glas preko razglasa rekao je da se odmaknu od ograde, no nitko to nije učinio. Kittyna mama sjela je pokraj nje. Govorila joj je što će sve raditi kasnije, o ljetnim praznicima koji nisu bili daleko, kako će ići na kampiranje... A onda se začuo glasan zvuk motora. Kitty je ustala i ugledala ogroman motorni čamac kako juri niz rijeku i prilazi sve bliže i bliže, dok se konačno nije zaustavio. Nalet

njegovih valova zaljuljao je njihov brod tako da se gotovo prevrnu-
la. Mama je ustala i pridružila se ostalima uz ogradu. Kitty im je
vidjela samo leđa i zatiljke, baš kao u muzeju Madame Tussauds,
gdje ju je tata morao podići na ramena.

Ovaj put mogla je prići bliže i proviriti kroz ogradu. Pročitala
je natpis na boku čamca: »Policija«. To će biti broj šest na njezinu
popisu. Dva muškarca spuštala su se prema malenoj platformi sa
stražnje strane čamca, a jedan od njih, obučen u veliko žuto odijelo,
s rukavicama koje su izgledale kao da su od gume, spustio se u
vodu. Zatim su pomoću užadi stali izvlačiti tu stvar. Ljudi na bro-
du su uzdisali. Neki su ustuknuli tako da je Kitty mogla još bolje
vidjeti što se događa. Ostali su visoko podizali svoje mobitele. Stvar
koju su izvukli izgledala je čudno. Bila je posve napuhnuta, prekri-
vena mrljama i bljedunjava, no ona je znala što je to. Muškarac ju
je zapakirao u veliku crnu vreću i povukao zatvarač.

Brodovi su se primaknuli i jedan od muškaraca s čamca uspeo
se na donju palubu njihova broda. Onaj u velikom žutom odijelu
ostao je na čamcu, učvršćivao uže i vezao čvor. Potom se uspra-
vio i pogledao prema Kitty točno u trenutku kad mu je mahnula.
Osmjehnuo se i mahnulo i on njoj, a ona je opet uzvratila.

Više se ništa nije događalo pa je ponovno sjela. Upisala je
broj šest, zaokružila ga i napisala »Policija«. Zatim je pogledala
broj pet. Pažljivo, slovo po slovo, prekrížila je riječ »kit« tako
da se više nije mogla razaznati. Posve usredotočeno, upisala je:
»Č-O-V-J-E-K«.

2.

Viša inspektorica Sarah Hussein i detektiv Glen Bryant izašli su iz automobila. Hussein je iz džepa izvukla mobitel, a Bryant je iz svoga iskopao kutiju cigareta i ružičasti plastični upaljač. Bio je visok i krupan, podšišane kose, ogromnih šaka i stopala, ramena širokih kao u ragbijaša; znojio se. Hussein se pokraj njega doimala sitnom, staloženom i čvrstom.

»Nešto je iskrsnulo, vratit ću se kasno«, rekla je u mobitel. »Znam. Žao mi je. Curama možeš skuhati tjesteninu. Ima i *pizze* u zamrzivaču. Ne znam kad ću doći, ne daj da me čekaju. Nick, moram ići, žao mi je.«

Prišao im je muškarac rumena lica i razbarušene kose. Više je bio nalik na ribara nego na policijskog službenika.

»Zdravo.« Ruku je pružio Bryantu, koji je djelovao neodlučno, no stisnuo ju je. »Ja sam detektiv O'Neill. Mornarička policija. Vi ste sigurno viši inspektor Hussein.«

»Zapravo...«, otpočeo je Bryant.

»Ovo je detektiv Bryant«, smireno je rekla Hussein. »Ja sam inspektorica Hussein.«

»Oh. Ispričavam se. Mislio sam — «

»Bez brige, naviknula sam se.«

Hussein se zagledala niz rijeku; u Tower Bridge zdesna pa prema Canary Wharf u slijeva, zatim preko puta u elegantne nove priobalne stanove Rotherhithea. »Dobra lokacija.«

»Trebate je vidjeti u studenome«, rekao je O'Neill.

»Čudi me što sve nije rasprodano za stanove... ovakvo zemljište uz samu riječnu obalu.«

»Negdje treba smjestiti i brodove.«

Detektiv O'Neill rukom je pokazao na konstrukciju nalik na ogromni četverokutni šator, izrađenu od plavih plastičnih zastora. Hussein je složila grimasu.

»Stvarno?«

»Ovdje ih smještamo samo na brzinski pregled pa onda odlučujemo treba li zvati vas.« O'Neill je razmaknuo zastore i pokazao joj put. Unutra, dvije figure u bijelim odorama s plastičnim kapama i cipelama, polako su kružile oko tijela. »Katkad nismo posve sigurni, ali ovom je pouzdano presječen grkljan.«

Bryant je duboko i čujno uzdahnuo, a O'Neill se smiješeći osvrnuo oko sebe. »Mislite da je ovo loše? Trebate ih vidjeti nakon što u vodi provedu mjesec ili dva. Nekad se ne može ustanoviti ni kojeg su spola. Čak ni bez odjeće.«

Tijelo je ležalo u plitkoj metalnoj kadi. Djelovalo je nabreklo, kao da je umjetno ispunjeno zrakom. Meso je bilo neprirodno blijedo, a ujedno prošarano mrljama i prugama, s modricama na rukama i licu. Još uvijek je bilo odjeveno u tamnu majicu, sive hlače, robusne kožne cipele koje su više sličile čizmama. Hussein je primijetila da su vezice još uvijek svezane u dupli čvor i nije mogla a da ne zamisli čovjeka dok je to činio.

Natjerala se pregledati lice. Ostaci nosa nisu bili znatno veći od same hrskavice. Sve crte lica izgledale su nejasno, nagriženo, no rasječeni vrat se isticao. »Izgleda nasilno«, napokon je prozborila.

Bryant se gotovo nečujno složio. Izvadio je rupčić i pretvarao se da ispuhuje nos.

»To ne znači ništa«, rekao je O'Neill. »Ako izuzmemo grkljan. Rijeka ih stvarno nemilosrdno prevrće, ptice ih se dočepaju. A i ljeti se stvari odvijaju brže.«

»Gdje je pronađen?«

»Blizu HMS *Belfasta** kraj London Bridgea. Ali ni to ne znači ništa. U rijeku je mogao dospjeti bilo gdje između Richmonda i Woolwicha.«

»Što mislite, koliko je bio u vodi?«

O'Neill je nakrivio glavu na jednu stranu, kao da pokušava napamet računati. »Plutao je. Stoga, najvjerojatnije oko tjedan dana. Ne više od deset, s obzirom na njegovo stanje.«

»To baš i nije od neke pomoći.«

»Dobar je to način za riješiti se trupla«, rekao je O'Neill. »Mnogo bolji od zakopavanja.«

»Je li imao išta po džepovima?«

»Ni novčanik, ni mobitel, ni ključeve, ni rupčić. Čak niti sat.«

»Znači, nemate ništa?«

»Mislite, *vi* nemate ništa. On je sad vaša briga. Ali nešto ipak *jesmo* našli. Pogledajte mu zapešće.«

Hussein je navukla svoje gumene rukavice i nadvila se nad truplo. Osjetio se blagi slatkasti vonj o kojem nije željela razmišljati. Oko lijevog zapešća, visjela je plastična narukvica. Nježno ga je podigla. »Izgleda kao nešto što se dobije u bolnici.«

»To smo i mi pomislili. I čini se da piše njegovo ime.«

Prignula se bliže. Natpis je bio nejasan i jedva čitljiv pa ga je morala sricati, slovo po slovo. »Klein«, rekla je. »Dr. F. Klein.«

Dok su čekali da pristigne kombi, promatrali su rijeku koja se lješkala na kasnom popodnevnom suncu. Dan se razbistrilo i nebo je bilo nježno plave nijanse, prošarano ružičasto obojenim oblacima.

»Da se bar nije dogodilo u petak«, rekao je Bryant.

* Brod kraljevske ratne mornarice (engl: HMS – Her Majesty's Ship) pretvoren u muzej na vodi. (Op. prev.)

»Tako to već biva.«

»To mi je inače najdraži dan... nešto kao produženi vikend.«

Hussein je svukla rukavice. Razmišljala je o dogovorima koje će morati otkazati, potištenim licima svojih kćeri, Nickovu zamjeranju. On će to pokušati skriti, što će samo pogoršati situaciju. Prolazila je i kroz listu zadataka koje je trebalo obaviti, razvrstavala ih po važnosti. Na početku istrage, uvijek je bilo tako.

»Idem kombijem do mrtvačnice. Ti saznaj tko je Dr. Klein i iz koje bolnice potječe narukvica, ako je uopće riječ o bolnici. Sliku imaš.«

Bryant je uzeo mobitel.

Prema onome što je pisalo na narukvici, datum rođenja Dr. Klein bio je 18. studenoga, no nisu uspjeli razaznati godinu. Dva slova i niz jedva čitljivih znamenki stajali su ispod imena, zajedno s nečim što je nalikovalo na barkod.

»Evidencija nestalih«, rekla je Hussein. »Muškarac, srednjih godina, prijavljen prije pet do četrnaest dana.«

»Nazovem te ako nađem nešto.«

»Nazovi u svakom slučaju.«

»Naravno, to sam i mislio.«

Plastična identifikacijska narukvica pripadala je bolnici King Edward u Hampsteadu. Bryant ih je nazvao i spojili su ga s nizom odjela, dok konačno nije dobio pomoćnicu iz ureda izvršnog upravitelja bolnice. Jasno su mu dali do znanja da će prije nego što mu pruže bilo kakve informacije o osoblju ili pacijentima, morati osobno podnijeti zahtjev.

Odvezao se onamo po uzbrdici i kroz najveću prometnu gužvu, sav znoj i nestrpljiv. Gotovo bi bilo brže da je pješačio: trebao bi kupiti skuter, pomislio je, ili pak motor. U upraviteljevu uredu, mršava žena u crvenom odijelu pažljivo je proučila njegovu identifikacijsku ispravu. Ponovio je razlog zbog kojega je došao i pokazao joj fotografiju s mobitela.

»Mislio sam da je možda riječ o nekome tko je ovdje zaposlen.«

Žena je djelovala nezainteresirano. »To su narukvice za pacijente, a ne za osoblje.«

»Da, naravno. Ispričavam se.«

»Osoblje nosi plastificirane propusnice.«

»Više me zanima ova ovdje.«

Zamolila ga je da pričuška. Mala kazaljka na velikom zidnom satu lijeno se klatila naprijed. Osjećao se znojno i prljavo, a pred očima mu se neprestano javljala slika nabrekle, naplavljene stvari što je nekoć bila muškarac. Žena se vratila noseći ispis.

»Pacijent je ovdje bio primljen prije tri godine«, rekla je. »Kao hitan slučaj.« Pogledala je u papir. »Porezotine... ubodne rane... gadno.«

»Prije tri godine?« Bryant se namrštio i promrmljao nešto sebi u bradu. »Zašto bi još uvijek nosio bolničku narukvicu?«

»Ne radi se o muškarcu. Pacijentica je bila žena, doktorica Frieda Klein.«

»Imate li adresu?«

»Adresu i telefonski broj.«

Hussein se zamislila. »Zašto mi to ime zvuči poznato?«

»Nemam pojma. Da je nazovem?«

»Da. Zamoli je da svrati do mrtvačnice.«

»Na identifikaciju? Nadam se da neće imati ništa protiv.«

Hussein je stajala pred forenzičkim odjelom, žvakala čips iz vrećice i promatrala Friedu Klein kako slijedi policijskog službenika niz dugi hodnik bez prozora. Po svoj prilici, bila je istih godina kao i ona sama, no viša, odjevena u sive lanene hlače i bijelu majicu uskoga ovratnika. Njezina sjajna crna kosa bila je skupljena na vrhu glave. Hodala je žustro i lagano, ali Hussein je zamijetila blagi otpor u njezinu koraku, kao u ozlijeđene plesačice. Kad se

približila, primijetila je njezino blijedo, nenašminkano lice. Oči su joj bile vrlo tamne. Imala je osjećaj da je pomno proučavaju, motre svaki njezin pokret.

»Doktorice Klein.«

»Kako vam mogu pomoći?«

Dok je predstavljala sebe i Bryanta, pokušavala je procijeniti njezino raspoloženje. Sjetila se Bryantovih riječi nakon što je s njom razgovarao: *Doktorica Klein nije se činila pretjerano iznenađenom.*

»Ovo vam možda bude uznemirujuće.«

Kimnula je. »Na zapešću je imao moje ime?« upitala je.

»Da.«

Mrtvačnica je bila žarko osvijetljena, tiha i veoma hladna. U zraku se osjećao poznati užegao i dezinfekcijski miris koji se lijepio za stražnji dio grla.

Prišli su obdukcijском stolu na kojem je ležalo tijelo prekriveno bijelom plahtom.

»Spremni?«

Još jednom je kimnula. Mrtvozornik mu je prišao i svukao plahtu. Hussein nije promatrala tijelo, već lice Friede Klein. Njezin izraz lica ostao je nepromijenjen. Bez stezanja vilice, bez ijednog treptaja, primaknula se bliže i netremice zurila. Pogled joj je pao na otvorenu ranu na vratu. »Ne znam«, napokon je rekla. »Nisam sigurna.«

»Možda bi pomoglo kad biste vidjeli odjeću u kojoj je pro-nađen.«

Stajala je na polici uredno složena u prozirne plastične vreće. Jednu po jednu, Hussein ih je spuštala na pregled. Natopljena tamna majica. Sive hlače. One teške kožne cipele s plavim, duplo vezanim vezicama. Začula je blagi uzdah. Na trenutak se lice Friede Klein smračilo poput krajolika koji najednom prekriju tama i studen. Malo je pomaknula ruku, kao da se sprema dotaknuti vreću u kojoj su bile cipele. Okrenula se prema tijelu i uspravila, pogleda prikovana za stravični prizor.

»Znam tko je to«, rekla je. Glas joj je bio miran i tih. »To je Sandy. Alexander Holland. Prepoznajem ga po cipelama.«

»Potpuno ste sigurni?« upitala je Hussein.

»Prepoznajem ga po cipelama«, Frieda Klein je ponovila.

»Doktorice Klein, jeste li dobro?«

»Jesam, hvala.«

»Znate li zašto je nosio vašu staru bolničku narukvicu oko svog zapešća?«

Pogledala je inspektoricu pa opet u truplo. »Bili smo u vezi. Jako davno.«

»Shvaćam«, Hussein je odvrtila neutralnim tonom. »Zahvalna sam vam. Sigurno vam nije lako. Naravno, trebat ćemo sve informacije o gospodinu Hollandu koje nam možete dati. I trebaju nam vaši podaci, da vas možemo opet kontaktirati.«

Odsutno je kimnula glavom. Hussein je bila pod dojmom da se svojski trudi ostati pribrana.

»Ubijen je?«

»Kao što vidite, presječen mu je grkljan.«

»Da.«

Nakon što su uzeli njezine podatke i kada je otišla, Hussein se obratila Bryantu. »Nešto u vezi nje me kopka.«

Bryant je bio gladan i trebala mu je cigareta. Klatio se naprijed-natrag na vršcima prstiju. »Hladna glava. To joj priznajem.«

»Njezina reakcija kad je vidjela cipele, hm, bila je neobična.«

»Kako to misliš?«

»Ne znam. Trebali bismo je držati na oku.«